

Det Anarkistiske Bibliotek

Skorpionen nr. 6, 1. årg.

Anarkistisk Organ

Ansvarshavende: H. P. Hansen

Ansvarshavende: H. P. Hansen
Skorpionen nr. 6, 1. årg.
Anarkistisk Organ
25. september 1905

Hentet 02/11/16 fra <https://web.archive.org/web/20071021143810/http://www.anarkister.dk/skorpionen.aarg1.nr.6.htm>

da.theanarchistlibrary.org

25. september 1905

Hvad mon det er for en slags fattigdom, hr. Brochmann har studeret?

Retspraksis. I sagen mod Rasmussen har der ved kriminalretten været afhørt en del vidner. De har imidlertid ikke erholde vidnegodtgørelse. Da et vidne, som var tilsagt i forrige uge, gentagne gange anmodede om godtgørelse for det tab, han led ved tidsspilde, nægtede assesoren ham denne, idet han med en gratiøs bevægelse slog ud med armene som en købmand og tilføjede: »Ikke for sådanne vidneudsagn«. Hvorpå vidnet blev jaget ud af retten.

De arresteredes fond.

H. P. H. 0,50.

J. 0,25

M. 0,50

J. S. 0,75

Uden mærke 2,00

ser – frihed og økonomisk velvære – der er det absolut nødvendige grundlag for lykke og tilfredshed, sker det kun ved at *arbejde* derfor, men med *handling*, og ikke med tomme ord, selv om disse er nok så flommede. Og handlingen består først og fremmest i at gøre sig sin egen menneskeværdighed bevidst, lære at forstå, at alle vi mennesker lige fra »Hans Majestæt« og til den stakkel, der lægger sig til at dø af sult i landevejsgrøften, er skabte af samme stof, ikke af naturen adskiller os fra hverandre, men at al forskel kun skyldes en på *vold bygget ordening*, en ordening, som vi ikke bør respektere. De må lære at forstå, at vi alle har samme ret til at eksistere på den klode, hvis børn vi er, at alt, hvad der findes på jorden, er fællesejendom, og at dem, der tager noget i besiddelse som enkeltejendom, gør sig skyldig i tyveri fra os andre.

Ved læsning og tænkning må de komme til klarhed over, hvilken nedværdigende stilling det er at være en andens slave, forstå, at man ikke for at opnå en ubetydelig lettelse i trælleåget skal gå på akkord med uretten, og dermed anerkende de andres ret til at herske over en. Tillige må de lære, at det at være *arbejder* i ordets nuværende betydning som underklassemedlem, ikke er nogen hædersstilling, men en vanærende stilling, og at det er ganske latterlig, som arbejderne nu gør, at råbe op om »skadedyr« og »vampyrer« som benævnelse for overklassen, og så samtidig rende med lotterisedlen i lommen og kun vente på det øjeblik, de selv kan blive overklasse og »skadedyr«.

Thi er vi proletarer først alle komne til klarhed over dette, så kommer vor sidste store handling – revolutionen ganske af sig selv.

S. R.

Vor Skarnkasse

Som vi spåede i sidste nummer, ville der næppe blive megen mad tilbage fra rådhusfesten til de arbejdsløse. Hurtigt tømtes buffetterne for alt spise- og drikkeligt. Men ved en forglemmelse blev der dog to tørre kiks og fem små ansjoser stående tilbage på præsidenttrappen. Ved siden af lå en seddel, hvorpå der stod: »Til de fattige i ånden og på almindeligheden«.

»**Social-Demokraten**«s betleri hos de fattige. Der var to agitatorer ude i Borgergade og samle abonnenter. J. P. Brochmann, som har studeret fattigdom i Paris og Tunis, var den ene, og han traf en fattig mand, der i 1905 ikke havde råd til at holde et blad. »Jeg studsede«, skriver Brochmann i »Demokraten«, som om han skulle være faldet ned fra månen. Og så gav han sig til at dele gamle »Social-Demokrater« ud.

Indhold

Anarkismen	5
Fængslet	8
Ned med militarismen!	9
»Social-Demokraten« går ind	12
Gallifet	13
Arbejderne og fremskridtet	16
Vor Skarnkasse	18

For en meget stor parts vedkommende må det siges, at arbejderne er en flok sløve, småtskårne, feje og initiativløse individer, hvis syn, trods det, de ynder at kalde sig frisindede, er så stok konservative, at man næppe hos nogen anden samfundsklasse finder det værre. Når man som jeg, der selv tilhører arbejderklassen, har anledning til at iagttage dem i det daglige liv, hører der ikke overdreven skarpsindighed til for at se, at arbejderne i virkeligheden er den samfundsklasse, der mest af alle bidrager til at holde den bestående samfundsorden vedlige, idet de, med deres konservative livssyn og egoistiske mangel på lyst til at tænke på og kæmpe for det, der ikke lige kan proppes i munden med det samme, står som sikre værn for den gamle, fra fædrene nedarvede, grundfalske moral- og samfundsopfattelse.

Og det synes ikke, som om arbejderne er ved at forandre sig i den retning, tværtimod. Af den presse, der spekulerer i arbejdernes dumhed og lever højt på at smigre dem og græde for dem, er de efterhånden blevet indlullet i den fortvivlede tro, at de er forfærdelig intelligente, rettænkende og selvstændige, at det så at sige er en umulighed at få dem overbevist om, at de nok med lidt god vilje fra deres egen side kan blive klogere. Alt hvad de har til overs for forsøg i den retning er et »selvbevidst« grin.

Men alligevel klynker og græder de, når der er noget, der går dem imod, og hyler op om »udbyttere« og »blodigler« mod de kapitalister og arbejdskøbere, hvis barnepigegerning de dog ærlig talt næppe kan undvære, så længe de selv endnu ikke er nået ud over det lavmål af initiativ, selvstændighed og indbyrdes fordragelighed, som de nu står på. Og sammen med deres fine generaler jamrer de op med alle slags fraser – thi det koster nemlig ingen ulejlighed – om tyranni, fordi deres udbyttere – kapitalisterne – ikke vil arbejde på deres frigørelse. Som om man kunne forlange, at kapitalisterne skulle gøre dette, når arbejderne ikke engang selv gider røre en hånd derfor.

Og det gider de ikke. Thi det, at de en gang hvert tredje år, opstivet af en heftig valgagitation, letter enden fra slavebænken for at sætte et par hykleriske storborgerspirer ind i en regering, og derved anerkender staten og deres egen slavetilstand, det kalder jeg ikke at arbejde for deres eget vel, men for modstandernes. Heller ikke kalder jeg det at arbejde for deres egen frigørelse, at de mere eller mindre »frivilligt« lader sig tvinge ind i en socialdemokratisk fagforening, hvis eneste opgave er at komme til god forståelse med modstanderne, og i mange af hvilke man, selv om man hyler nok så meget op om broderskab og frihed, mest praktiserer brødnid og tvang.

Nej, skal arbejderne virke for at bryde de skranker – love, stat og autoritet – som nu hindrer en stor del af samfundets medlemmer i at skabe sig de betingel-

– Dér – har I eders mand!

Den stakkels kone kastede sig hulkende over det af kugler gennemborede legeme. Nu befalede Gallifet gendarmeriafdelingen at give ild på konen og hendes børn. Gendarmene tøvede. Dog, Gallifet tvang dem til at skyde dem alle ned. Skuddene gik nu af. Konen og det to års barn blev dræbt. På det seksmåneders barn blev et ben knust. En militærlæge, som overværede dette slagteri, styrtede sig nu over ligene og tog det blødende barn i sine arme. Gallifet lod nu lægen og det lille barn skyde.

Vil den skændige Gallifet også fortælle om disse nederdrægtigheder i sine memoirer?

For »Til frihet« oversat fra

»Petit republicque« af Emil.

*) Som bekendt stillede G. sin hustru til Napoleons III's disposition, hvoraf denne allernådigst gjorde brug.

***) Efter slaget ved Sedan, da der ikke var mere at kommandere over, stjal G. epauletterne og chakot'en af en af de faldne generalers uniformer, tog dem på og lod sig nu kalde general.

Arbejderne og fremskridtet

Der er grædt så mange krokodilletårer og udråbt så megen jammer om de »stakkels« arbejdere, som for at eksistere tvinges til at gøre slavetjeneste for disse »fede vampyrer« til kapitalister, at det snart er bleven en hel trosartikel, at arbejderne er en flok engle med uskyldshvide vinger, medens deres udbyttere – kapitalisterne – er nogle fule, sorte djævle med store horn i panden og lange haler bagi.

Og det er ikke alene blandt arbejderne selv, at denne tro har indsneget sig, selv blandt middelstanden, ja, endog blandt overklassens egne medlemmer, kan man høre stemmer, der hylér i samme dur, og det er ved at blive god moral, at den, der ikke vil synge med på samme melodi, er et udskud af menneskeslægten – en kætter, som intet anstændigt menneske kan have agtelse for.

Vil man se lidt dybere på forholdene og med eftertanke undersøge disse forurettede arbejdnernes inderste, vil man imidlertid snart opdage, at de fleste af disse uskyldige englebørn egentlig slet ikke har fortjent al denne jammer, såvist som man ikke kan have medlidenhed med folk, der trods det, andre af al magt søger at påvirke dem, ikke så meget som gider tænke en tanke, endside udøve en handling, der kan tjene til at virke hen imod deres egen frigørelse.

Krigen, Kirken og Prostitutionen er Kapitalismens og Nederdrægtighedens legitime trillinger.

Sec.

Anarkismen

Anarkismen er i dybeste betydning læren om individets uindskrænkede ret til at leve livet i overensstemmelse med de naturlove, der fastslår, at ethvert levende væsens opgave er at gøre de indtryk, som organismen modtager, så behagelige som mulig.

Overalt i naturen lige fra den lavest stående mikrob og til de højeststående hvirveldyr, vil man se, at hele livsopgaven er i så vid en udstrækning som muligt at tilfredsstille de krav, som organismen fordrer, og som er betingelsen for dets eksistens. Naturligvis må netop denne søgen at tilfredsstille sig selv, medføre, at organismerne indbyrdes griber ind i hverandres ret og med vold søger at tilintetgøre hverandre. Retten til livet og livsnydelsen kan altså ikke i egentlig forstand siges at være uindskrænket, idet den jo stadig ved andres indgreb begrænses. Man kan kun sige, at det enkelte væsen ikke selv indskrænker sin egen ret. Når anarkismen for menneskets vedkommende kræver uindskrænket ret til at leve og nyde livet, er det, fordi mennesket i den retning adskiller sig fra ethvert andet levende væsen, idet det selv indskrænker sin egen ret til at tilfredsstille sig selv, og når vi taler om uindskrænket ret for individet er det således at forstå, at den enkelte ikke frivilligt opgiver noget af sin ret og sine krav, med andre ord, at de ikke uden kamp eller modstand finder sig i andres indgreb i deres ret som liv.

Anarkismen, som er bygget på naturvidenskabens resultater, og som i den sunde fornuft ser det eneste, hvorefter vi skal lægge vore handlinger, hævder, at ethvert levende væsen føler sig lykkeligst og mest tilfreds, når det kan føre livet i de omgivelser og under de forhold, som passer til dets naturlige krav, og at det, selv om det virkelig kunne skabe sig betryggelse mod undergang ved frivilligt at opgive nogle af sine naturlige krav og rettigheder, alligevel ikke vil føle sig så tilfredse som under fuldstændig ubundne forhold, selv med udsigt til kamp og undergang.

Som jordens højest stående væsen er mennesket ikke meget udsat for overgreb fra andre væsens side; selv deres værste fjender – bakterierne, ville, om det ikke netop var, at menneskene indbyrdes svækkede hverandre, ikke være særlig farlige fjender for dem. Med det intelligensstandpunkt, de nu står på,

og som antagelig i fremtiden vil udvikle sig i langt højere grad, ville de, om de benyttede denne intelligens på en fornuftig måde, kunne værne sig mod de fleste indgreb fra andre organismers side og mod de foretelser i naturen, der kan gribe hindrende ind i deres eksistens. Men som det menneskelige samfund nu har indrettet sig, med strid, underkuelse og tilintetgørelse af hverandre som grundlag for dets ordning, må menneskene selvfølgelig blive svækkede i kampen for tilværelsen.

Når man betragter det nuværende samfund, vil man da også se, at næppe et eneste af dets medlemmer føler sig fuldt ud tilfredse dermed. Man kan tage dem lige fra de mægtigste monarker og til deres laveste undersåtter, fra den rigeste kapitalist og til den fattigste arbejder, ingen af dem føler den glæde med tilværelsen, som de måtte føle, om de levede i fri og ubunden tilstand.

I og for sig vil menneskene ikke føle sig utilfredse med kamp, når denne føres på en efter deres natur passende basis. At arbejde for at forskaffe sig eksistensen er kamp. Henlægges denne kamp på et naturligt og sundt grundlag, bliver det ikke en lidelse eller plage, men en nydelse, fordi det tilfredsstillende menneskets naturlige dådstrang, noget, som ethvert væsen med bevidst liv føler, og som for højere stående væseners vedkommende giver sig udslag, ikke alene i arbejdet for eksistensen, men tillige i legen. Men som forholdene nu er, er arbejdet gjort til en plage i mere eller mindre grad, netop fordi det fra at være en frivillig kamp for at tilfredsstille organismen, er bleven en tvungen pligt, ikke for at tilfredsstille men k u n for at opretholde organismen fra fuldstændig undergang, det vil sige, at det er bleven et arbejde, som ikke kan udføres på den måde, i det forhold og til de tider, som trangen fordrer det. Enhver organisme vil, når den trænger til stof til sin ernæring få indtryk heraf. Ved refleks vil dette atter føre til, at den søger at forskaffe sig og indtage denne ernæring. Men da det af naturen er således indrettet, at dette koster arbejde, må den samtidig skabe et vist mål af trang til arbejde, som for individets vedkommende vil søges tilfredsstillende, og som, i fald det lykkes at forskaffe ernæringen uden arbejde, vil give sig udslag i f.eks. leg. Eksemplet har man her i det bestående samfund. Hvorfor driver overklassen så meget sport? Sempelthen fordi de har et kraftforråd til overs, som de, da de jo ikke arbejder på anden måde, føler trang til at benytte, og som de så bruger på denne måde.

Man behøver ikke at se meget dybt i naturens bog for at finde, at ethvert levende væsen føler lyst til det arbejde, der behøves for at tilfredsstille dets krav. Og grunden må simpelthen være den, forestillingen om at disse krav skaber behagelige indtryk på organismen. Da det meste arbejde i det bestående samfund udføres, om ikke altid med modvilje, så dog kun sjældent med særlig

Og således gik det videre – den samme skæbne traf dem alle. Engang fandt eksekutionen sted i gaden Avenue des Ternes; ofrene var omtrent treds i tallet. Blandt dem var også en slagtersvend, som stor og stærk, stolt og smuk, med sine højtopsmøgede skjortærmer og sit brede, ubedækkede af krudtrøg sværtede bryst straks tildrog sig bødlen opmærksomhed.

– Hvad var du i kommunen?

– Artillerist.

– Du vil vel ikke påstå, at du ikke har skudt på os?

– Jeg har fyret så mange kanonkugler på jer, som jeg kunne, og jeg beklager kun ikke at kunne gøre det mere.

– Du ved, hvad der venter dig.

– Åh, det blæser jeg på.

Overfor dette mod blev bødlen rasende. En vild ide fo'r igennem hans hovede.

– Er du gift? Spurgte han ham.

Ved dette spørgsmål faldt alt kommunardens modige trods, og han svarede med sagte og bævende stemme: Javel, hr. General.

– Og har du børn?

En tåre glimtede i den tapre fødereredes øjne: Javel, jeg har to.

– Idiot, du skulle være blevet hjemme hos din familie. Nu er det for sent! Kunne du have lyst til endnu en gang at se din familie, inden du dør?

– Åh, hr. General, hvis de vil gøre dette, vil jeg være dem uendelig taknemlig, og jeg dør da tilfreds.

– Og hvor bor din kone?

– Her, hr. General, i nr. 45 i denne gade, femte sal til højre.

– Og hvad hedder hun?

– Fru Debois.

Gallifet gav nu ufortøvet en gendarm befaling til at hente hende. Da gendarmen var borte, stillede Gallifet sig med korslagte arme overfor slagtesvenden, som var ganske bevæget både af angst og håb om endnu at se sin kone og sine børn, og sagde til ham: Og du, du tror altså virkelig, at jeg vil lade dig se din kone og dine børn? Vær dog ikke så dum! Hej, gendarmer, skyd ham der ned! – Og han blev skudt ned.

Nogle minutter efter kom gendarmen tilbage ledsaget af en sitrende og grædende ung kone og hendes to børn. Det ene barn, som var seks måneder gammelt, bar hun på armen, det andet to år gammelt, havde hun ved hånden.

– I er fru Debois?

– Javel, min herre!

tider har vi haft Crispi og general Merra di Lavriano, sicilianernes slagtere; vi har haft Rudini og general Bava Beccasis, Milanos bødler i året 1898, og vi har haft Zanardelli, Giolitti og løjtnant Benedetti, der myrdede de strejkende i Berra – og endnu mange andre.

Alle disse skurke fik belønninger og æresbevisninger af monarkiet, fordi de med koldt blod nedslagtede arbejdere, kvinder og børn, som forlangte en bid brød. Men ingen af disse er dog så stor en skurk som Gallifet. Hans liv er kun en uafbrudt række af nederdrægtigheder, gemenheder og forbrydelser, parret med uhørt liderlighed og fejhed. For tiden skriver Gallifet på sine memoarer, men trods sin kynisme vil han alligevel ikke vove at sige sandheden om sig selv. Han føler trang – for at man ikke skal tænke på, hvad han var og hvad han er – til at udspy sin galde over alle og særlig over dem, som har protegeret ham; han sprutter af vildt had mod sine ofre og hober løgn på løgn.

Pariserne vidste meget godt, hvilken morder Gallifet var, og det er ikke nødvendigt at fortælle dem det. Jeg vil derfor i dag indskrænke mig til at fortælle en lille historie, som han sikkert endnu ikke har tænkt at rose sig af. Allerede på kejserdømmets tid nærrede Gallifet et glødende had til pariserne; han hadede dem særlig fordi oppositionsbladene til stadighed benævned ham den krybende hofmand, hanrejen Gallifet*).

Krigen brød ud. Man ved, hvorledes Gallifet ved Sedan »tilkæmpede« sig generalsepauletterne **). Nu kom kommunen. Thiers, den orleanistiske morder, havde brug for et vildt bestie, som han kunne slippe løs på Paris. Gallifet var som skabt efter hans ønske, og Thiers gav ham det pålæg ikke at bekæmpe kommunen som soldat, men som bøddel og uden pardon at nedslagte fangerne. Gallifet vadede formelig i blod og frydede sig over sine ofres døds kamp. Han havde den vane at opstille de fanger, han stod i begreb med at skyde, i to rækker. Han plantede sig foran dem, rettede sig og skreg til dem: I kender mig vel ikke? Se godt på mig, jeg er hanrejen Gallifet! – Da nærmede han sig til ham, som stod øverst i rækken og spurgte ham: Hvor gammel er du?

– Tresindstive år.

– Aha, en gammel oprører, til højre! – Til højre, det betød at skydes. Så vendte han sig til den næste: og hvor gammel er du?

– Femten år.

– Kommunardyngel, til højre!

– Og du?

– Tredive år.

– Ah, en overbevist, til højre!

stor lyst, netop fordi det er gjort til en tvang i stedet for, at det burde være trang, skal jeg give et eksempel på, som sikkert enhver selv har erfaret, og som giver et afgjort bevis for, at enhver når tvangen er udelukket, føler glæde, det vil sige: Får behagelige indtryk ved at udføre det arbejde, der medgår til at tilfredsstille sine naturlige krav. Det drejer sig her ikke om tilfredsstillelse af sulten, men om tilfredsstillelsen af et lige så naturligt krav, nemlig kønsdriften. Når et ungt menneske, det være sig mand eller kvinde, føler trang i nævnte retning, vil de, i det ofte ret langvarige koketteri der går forud for selve målet, der tilstræbes, føle en nydelse, og det endskønt det lige så vel som kampen for at tilfredsstille sulten, er arbejde. Og årsagen ligger ganske simpelt i, at naturen aldrig udruster sine frembringelser med kun halve betingelser for at eksistere, og intet levende væsen kan derfor under normale forhold føle modvilje ved det arbejde, der følger med, for at tilfredsstille kravene for selvopholdelsesdriften.

Men som sagt under de bestående forhold, hvor menneskene ved love og vedtægter er komne langt bort fra naturlighedens vej, er arbejdet og kampen bleven en plage, i stedet for det skulle være en glæde. Spekulationen og konkurrencen, brødniddet og kævlet, som opstår ved disse love om ejendomsret og autoritetsunderkastelse, bevirker, at menneskene må føre en krig indbyrdes, som i mere eller mindre grad forbitrer dem livet, så at de ikke opnår at få den nydelse ud deraf, som de kunne og burde, og tillige bevirker, at de, som i økonomisk henseende er komne på skyggesiden, tvinges ned i en elendighed, der – ved at de ikke kan blot tilnærmelsesvis tilfredsstille organismens krav – gør hele livet til et helvede for dem. Og med striden følger andre onder. Den ødelægger de fattige fysisk og åndeligt, forhindrer dem i optage kampen med organismens fjender – bakterierne, degenererer og vantriver slægten, gør den forkrøblet på legeme og sjæl, skaber sindssyge og drankere, kort sagt, den svækker menneskene i den kamp, de fører mod naturen. Det er følgerne. Ingen kan fuldt ud føle tilfredshed med livet. I stedet for at det skulle være en leg, bliver det en plage, og mennesket dør uden at have høstet det udbytte af livet, som var naturens hensigt.

Og det sker, fordi mennesker fører kampen for tilværelsen indenfor slægtens egne rammer og derved svækker os selv i kampen mod naturen, og ved en tåbelig tro på, at love og tvang støtter hverandre i stedet for ødelægger livet for hverandre. Anarkismens kamp for individets ret må derfor først og fremmest være rettet mod loven, hvorved individet har opgivet sin ret. Man må søge at oplyse menneskene, som nu ødelægger sin selv ved disse love, om, at det er en fuldstændig natur- og fornuftstridig handling således at bekriige hverandre, og bevise for dem, at man ikke alene udmærket godt kan eksistere foruden love,

men at man netop uden love kan eksistere som levende væsener bør det, og blive i stand til fuldt ud at tilfredsstille de krav, organismen stiller, ikke alene for at bjerge livet, men tillige for at glæde sig ved livet.

I nogle senere artikler vil disse beviser fremkomme, og det er for *proletariatets egen skyld* at håbe, at mange vil læse dem og tænke derover. At vi fattige, som lider mest under de bestående misforhold, dog engang kan blive så kloge, at vi forstår, hvad meningen er med livet.

S. R.

Fængslet

En skummel, snavset, trist kaserne,
der stænger af port og mur
i svære sten, det er det bur,
som land, kultur skal trofast værne
mod hvert et stød,
mod hver, som ikke loven lød.

Her slæbes år i celler trange,
af livet bort, på lovens bud.
I dette hus for tvangens gud
kun fostres had i hver fange;
et trodsigt sind
gevindsten er, som høstes ind.

Og hvem gav jer, I høje magter,
vel ret til sligt et barbari,
brutalt at øve vold, fordi
I hævnstygte andre eftertragter? –
Fra lovens ord
til rettens, der er kløften stor.

Jert skændselstempels dystre mure,
de burde jævnes ud i grus,
hvad eller – blev i sådant hus,
med bolt og jern, i slige bure
jer *Dumhed* sat? –
Vi fik den værste fange fat!

Åh – din gamle løgnebibel.

Man fristes til protest, der bare ikke kan blive kraftig nok mod denne hån, du slynger os i ansigtet. Thi alt hvad du og dine lige havde af *frihed*, lighed og broderskab, var, når det blev råbt højest, ikke andet end magtbegærets og brødniddets værste, der bag dette fraseskjold snød sig til vore stemmer og vore penge.

Snød – som socialdemokraten vil snyde videre.

Læs hvad denne »proletar« skriver d. 12. september i år: »To begivenheder præger denne uge: Rådhusindvielsen og »Social-Demokraten«s agitation. Begge disse begivenheder *rækker dybt ned i arbejderklassen.*«

Og så kører sluddereren.

Man kan ikke sige, at der heri ligger en opfordring til arbejderne om at gå til rådhuset og smide de andre væk fra maden. Eller til at sprænge det hele i luften. Men når der ikke gør det, så ved jeg i grunden ikke, hvad det hele vedkommer dem. De skal ikke med. Nåh. Og rodemesteren, han kommer som altid og henter skatten.

Men alligevel skriver denne kvaksalver, at det er en begivenhed, som »rækker dybt ned i arbejderklassen«.

Således er den gået fra snøvsen i sin guldfeber.

Dersom »Social-Demokraten« med den slags ting kan kapre de 50.000 abonnenter, må den betragtes som være gået ind.

Så har vi intet arbejderblad mere.

Tilbage er der et overklasse- og halvkapitalistblad, der stimulerer sin samvittighed ved at tude for en fattig enke, når disse bourgeois-penne nyder det sydlandske badelivs glæder.

Og som sådant kan jeg forstå, at bladet nødvendigvis må både snyde og lyve.

Gallifet

Af Amilcare Cipriani.

I mit lange, på kampe så rige liv har jeg ofte truffet på ganske miserable landsknægte. 1862 så jeg oberst Pallavicini – nu general – som sårede Garibaldi og nedsablede garibaldisterne i Aspremente. Senere traf jeg major Devillata, som i Fautina på Sicilien kvalte seks af sine venner, som havde forladt familie og forretninger for at følge Garibaldi. I de dage, da Kong Otto blev fordrevet, var jeg i Grækenland; på barrikaderne i Eolagaden så jeg med mine egne øjne, hvorledes major Krioviris massakrerede det afvæbnede folk. Siden hine fjerne

flade pandebrask, og bag den forstandige tale hører jeg det hemmelige vanvid. Og med min rædsels, min smertes, min vanærede tankes kraft forbander jeg eder, I usle, sindssvage dyr!

Til førerne for den unge slægt vender en folketaler sig med denne appel:

Lad bålene flamme, lav dybe kuler og ødelæg, begrav alle våben! Luk kaserne, lad menneskene kaste dette vanvids prunkende klædedragt!

Taleren bliver revet ned fra tribunen af de reaktionære og mishandlet, men fra folkemængden hæver sig brusende uimodståeligt, som en orkan i kraft og fylde, det stedse voksende råb:

Ned med militarismen!

Efter »Der freie Arbeiter«.

J. M.

Tænk – og tal som du tænker.

»Social-Demokraten« går ind

Sker det ikke i denne uge, sker det nok ved kvartalsskiftet.

»Proletar«-organet *har* nu den åbenlyse kapitalistdille, som er karakteristisk for den, der ej alene kan få nok, men tillige sætter alle hensyn til side af bare begærlighed.

Man må i denne sammenhæng virkelig beundre bladet for den dristighed, hvormed det dag efter dag har fyldt sine spalter med opråb om de mange tusinde abonnenter, der skal skaffes, og den dristighed, hvormed det, for at dække over guldfeberen, bavler den ene side teatralske og deklamatoriske sludder af sig efter den anden.

Men lad nu være, at en stor part af arbejderne er dumme, og måske ikke fortjener noget videre af »deres« blad, navnlig når de ikke selv fordrer det, så synes jeg nu med respekt at melde, at »Social-Demokraten« dog alligevel skylder arbejderklassen i hvert fald *noget*.

Den skylder os et arbejderblad – at *være* et arbejderblad.

Således er der, trods dumheden, mange der tænker og taler på tomandshånd.

Ude mellem os er der slet ikke så megen enighed som mellem de halvandet hundrede fagforeningsformænd, der stod på opråbet.

Og lige så lidt føler vi os imponerede af den prangende overskrift, hvormed »Social-Demokraten« indleder sin guldagitation, idet den kalder sig: »*Frihedens forsvarer!*«

Som monument om vold i tiden
vil fængslet stå for fremtidens blik,
der skammens bud om nutid fik,
om vor kultur, så dyrisk, liden,
at vold og magt
sig slægten helt fik underlagt.

Li-ping.

*En Fyrste, som fængsler eller dræber en af sine Undersåtter, er en
Stratenrøver, som kalder sig Hans Højhed.*

Voltaire.

Ned med militarismen!

»Fra de gyselige dage, i hvilke man i det fjerne østen uophørlig lavede mennesker til lig«, taler en lille bog af den russiske forfatter Leonid Andrejew, der, ligesom Gorki, er en af førerne for det russiske Intelligensparti og ligesom denne under Trepows æra blev arresteret for påduttet medskyldighed i Skt. Petersborgs arbejderoprør. Andrejews »Den røde latter« er et litterært dokument, der bedre end tykke bind af krigs- og tidshistorie fortæller om de stemninger, den østasiatiske krig har frembragt; nærmest i intelligensens rækker, men videre i folkets bredeste lag, i alle samfundsklasser, og som samlede sig i et enstemmigt råb om krigens afslutning. Når den ikke-russiske avislæser hovedrystende for kundskab om disse kendsgerninger, som han hyppig ironiserende lader gå videre, at kommandanter på russiske krigsskibe af mandskabet blev tvunget til at lade det i deres varetægt betroede skib modstandsløst falde i fjendens hænder, at hele russiske batailloner med officerer går over grænsen for ikke at komme til krigsskuepladsen, at folk begår selvmord, når udkommanderingen træffer dem, – og når alt dette synes ham ufatteligt, bør han læse Andrejews bog. Han vil finde, at disse kendsgerninger er begrundet i en nerveoprivende skræk for de rædselsfulde mord i Østasien, som gennem de revolutionære partiers agitation bliver kendt i stedse videre kredse, som ikke engang mere ganske kan nægtes af den, mod afgrunden blindt tumlende, herskende klasse og virker lammende såvel på autokratiet som på dets arm, hæren.

Tolstoj har længe præket for sine landsmænd, at krigen er ufornuftig og sindssvag, at den med alle indretninger, der tjener til krigsprincippets oprettholdelse, såsom nation, stat og hær, burde afskaffes, og det kun ved at lyde bi-

belmaksimen: Stræb ikke mod det onde! Et middel mod det organiserede massemord, kunne blive funden. Patriotisme er, efter ham, en kunstig idesugestion i magthavernes tjeneste, krigen en fornuftens skændsel, en formørkelse af menneskelig bevidsthed.

Når Tolstoj taler om krigens vanvid, mener han det metafysisk og moralsk. Andrejew går videre.

Svarende til Ruslands socialistiske ungdoms medicinsk-naturvidenskabelige dannelse, skildrer han krigen som en virkelig massernes vanvid. Alle de folk, som dvæler på krigsskuepladsen, er, efter ham, faktisk åndsforstyrrende, deres gøren og laden er unddraget fornuftens kontrol og bærer manomaniens anormale karakter, Andrejew analyserer den ikke sjældent forekommende krigspsykose, der på russisk side er vedlagt lægers vidnesbyrd, og dens årsager er: Overmenneskelige anstrengelser, dødsangsten og dens forcerede bekæmpelse, slagets akustiske sensation, men frem for alt søvnmangel, begrundet på slagernes langvarighed. Dertil kommer på de besejredes side, særlig hos ærgerrige naturer, den brændende følelse af national skam og alle anstrengelsers unytte.

Dette følelseskompleks er i større eller mindre mål til stede hos alle krigsførende, men kun hos et forholdsvis lille antal bliver sindssygdommen som sådan erkendt. Men alle, som her i fremmede, uforstandige øjemed lade sig slagte, er sindssyge, den ene forbigående, den anden varig.

En rystende episode i Andrejews bog danner skildringen af, hvorledes en læge med nogle officerer og medicinske studenter efter fem gennemvågede nætter – og alle kun med den stærkeste viljenspændelse holdt sig på benene – gav sig til at søge efter sårede på slagmarken. Da påtager pludselig en ung student sig en automats stive bevægelser og griber ganske rolig – uden at forråde blot med et øjekast sin skrækkelige beslutning – og skyder sig af trang til absolut ro, og fordi man ikke på nogen anden måde kan sno sig ud af den militære pligts hårde lænke.

Et typisk kendetegn på åndelig forstyrrelse er en stiv, unaturlig latter, der skal dække den vanvittige frygt hos alle disse, af mangeartet dødskræk, truede folk, og som møder en i utallige blodige, forstyrrede åsyn, der intet menneskeligt ejer mere. Andrejew kalder det »den røde latter«. Det er refleksen fra den uhyre blodrus, som har grebet soldaterne ved begge hære derovre i Østasien.

Man kan ikke nægte sig den gribende og rystende virkning af en familietragedie, som Andrejew har indflettet i sin krigsskildring. En officer, derifølge en i det almindelige virvar ikke sjældent misforståelse, var kommet i krydsild mellem to på hinanden skydende russiske afdelinger og derved mistede begge ben, blev transporteret hjem. Denne stump af et menneskelegeme tilbringer

sin rekonvalescens i en rullestol ved familiebordet, i relativt velvære, fuld af genvågnende interesse for sine omgivelser og pårørende, hvilke opfører sig så frimodigt som muligt, taler meget og ler højt, skjulende deres forfærdelse for ham over det knuste billede af et menneske. Kun en taler og ler ikke, officerens hustru, og hun er den første, der kaster fatningens hele kunstlede bygning over ende i et hjerteskrærende skrig mod dem, der har revet et smukt og ungt menneske ud af sine kæres kreds, for at give ham tilbage som krøbling og olding. Dybt og sjælekyndigt skildrer Andrejew nu, hvorledes der på én gang over det lemlæstede, halverede menneske kommende en rasende arbejdslyst, som ville han til slut indhente alt, hvad han har forsømt hele livet, og som ville han efterlade sig et varigt dokument over sin ødelagte personlighed. Han begynder, som i feber, at skrive løs; med de sitrende fingre lyrer ikke mere viljen, forstandens bånd brister, kun meningsløse tegn og snirkler maler han på papiret, indtil den forbarmende død også gør en ende på denne, den personlige bevidstheds sidste krampe.

– –

Og endeløst vokser rædslen. Blodbølgen, der i det fjerne østen vælder fra varme, krampagtige menneskehjerner, stiger stedse højere. Den slår tilbage over fædrelandets grænser og oversvømmer den pragtfulde hovedstads fortove.

Der myrdes i Skt. Petersborgs gader, de rasende soldater står også her i blodrusens tjeneste. Nu slipper fint følende, sensitive naturer ikke mere for vanviddet. Om dagen viser gaderne rædselsfuld afskyeligheder for deres øjne, og om natten befolkes drømmene med blege, sønderflængede skikkelser, fra hvilke blodet er flydt ud. Tilfældet skaber rædselens raffinerede kombinationer.

Man hører om en officer, der blev vanvittig på slagmarken, fordi han ikke formåede at udholde den momentane stilhed, som pludselig afbrød slagets rasen. Han markerede derfor bajonetkampens begyndelse: En stiltfærdig, flittig støden i krampagtige, smertevne muskler og knirkende ben.

En moder erholder, efter måneders forløb, de fra slagmarken tidligere afsendte breve fra sin søn, hvis død for længst er hende bekendt. Hun griber revolveren, fordi de stumme samtaler med den imidlertid til ormeføde forvandlede kære søn, sønderriver hendes hjerte. Ligeledes tales der i et brev fra slagmarken om krigens store glæde: »Den ærværdige, oprindelige lyst for menneskemord, til udryddelsen af disse kloge, listige, fiffige kreaturer, der er uforlignelig interessantere end de snedigste rovdyr.«

Over disse menneskedyr udtaler forfatteren sin forbandelse: I spiller rollen som mennesker, men i handskerne ser jeg eders klør, under hovedtøjets dyrets